

גמ"ר 148/11/15 - מדינת ישראל נגד עלי שלבי

בית משפט השלום לתעבורה בנצרת

גמ"ר 148-11-15 מדינת ישראל נ' שלבי

לפני כבוד השופט בסאם קנדלפת
המאשימה
מדינת ישראל

נגד
הנאשם
עלי שלבי

הכרעת דין

הכרעת דין זו היא המשך והשלמה להכרעת הדין שנתתי בתיק זה ביום 30.3.2017 אשר מהווה חלק בלתי נפרד מהחלטתי כאן. הקורא לא יבין את האמור בהכרעת דין זו מבלי שקרא את הכרעת הדין הראשונה.

יצוין כי תיק זה ידע שני גלגולים קודמים. בגלגול הראשון של התיק, בהכרעת הדין הראשונה מיום 30.3.2017, זוכה הנאשם מחמת הספק לאחר שקבעתי כי מחדלי החקירה שנתגלו בפרשה זו היו קשים וחומרתם קיפחה את הגנתו של הנאשם בצורה שאינה ניתנת לריפוי. כך, לא ניתן היה לקבוע ברמה הנדרשת במשפט פלילי את אשר נטען בכתב האישום, כי הנאשם הוא זה אשר סטה ברכבו לנתיב הנגדי וגרם למותו של המנוח. במוקד המחלוקת בין הצדדים עמד חריץ מס' 3 שנחרט בכביש בנתיב נסיעת רכבו של הנאשם ואשר העלה תהיות לגבי מסקנת הבוחן בדבר "מקום האימפקט" שקבע על סמך חריץ מס' 1 שנמצא בנתיב נסיעת רכב המנוח. חריץ מס' 3 הופיע רק בסקיצה שערך הבוחן בזירת התאונה, אך לאחר מכן לא בא לו כל זכר בעבודת הבוחן שהתעלם ממנו לחלוטין; תצלום שלו לא נמצא ודיסק הכולל את הקבצים הדיגיטליים המקוריים של כל הצילומים שנעשו בזירת התאונה - נעלם. במצב זה, ומשלא ניתנה הזדמנות להגנה - ואחריה בית המשפט - לבחון את החריץ ההוא, על מנת לקבוע את מידת שייכותו לתאונה ולהסיק מכך את המסקנות המתבקשות לגבי אחריותו של הנאשם לגרימת התאונה - ועל רקע מחדלים נוספים שהתווספו למחדל עיקרי זה - זוכה הנאשם כאמור מהאשמה המיוחסת לו בכתב האישום, מחמת הספק. אחרי הכרעת הדין, נמצא הדיסק האבוד ובעקבות ערעור שהגישה המאשימה, בוטלה הכרעת הדין בהסכמת הצדדים והתיק הוחזר לבית משפט זה לצורך קבלת הדיסק המלא של התמונות הדיגיטליות החדשות שנמצאו ולשם התייחסות גם לראיות נוספות (שהיו קיימות אך נראו בזמנו חסרות משקל) אשר להן לא היתה התייחסות בהכרעת הדין (ראו פסק דינו של בית המשפט המחוזי מיום 4.7.2017 בענין עפ"ת 27343-05-17).

בגלגול השני של התיק, ולאחר דיון מקדמי לא פורמאלי, החליט הנאשם לקבל אחריות על גרימת התאונה, הורשע ונגזר דינו. בין כה וכה, ובעקבות חילוף סנגורים, ביקש הנאשם לחזור בו מהודייתו. בקשתו נדחתה על ידי בית משפט זה אך התקבלה על ידי בית המשפט שלערעור, והתיק הוחזר שוב לבית משפט זה להמשך דיון מהנקודה שבה הוחזר בפסק הדין הנ"ל מיום 4.7.2017. הכרעת דין זו אינה מתבססת אפוא על הודאת הנאשם בפניי, ואני מתעלם ממנה כלא היתה.

בגלול שלישי זה, התביעה הגישה את הדיסק המלא של התמונות הדיגיטליות שנמצאו (ת/27), ומומחה ההגנה, מר

דורון פת, חזר לדוכן העדים ומסר את חוות דעתו המשלימה לעניין חפוטו של הנאשם. לאחר מכן, התביעה השמיעה מומחה נוסף מטעמה, כעד הזמה, ואחר כך מומחה ההגנה העיד שוב, בניסיון להפריך. הצדדים הגישו סיכומים משלימים בכתב.

לאחר שבחנתי את הראיות החדשות שהוגשו מטעם שני הצדדים ועיינתי בסיכומיהם, והפכתי וחזרתי והפכתי בסיכומי ההגנה, לא נותר בלבי כל ספק סביר בדבר אשמתו של הנאשם ואני מחליט להרשיעו בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. אנמק.

ההכרעה הראשונה בתיק זה נפלה לטובת הנאשם לאחר שקבעתי כי שהמאשימה לא עמדה בנטל ההוכחה המוטל עליה במשפט פלילי. נקבע, כי ההכרעה בעניינינו תקום, או תיפול, על מקום האימפקט - נקודת המגע הראשוני בעת ההתנגשות בין שני כלי הרכב המעורבים. מקום האימפקט מהווה נקודת המוצא והייחוס לשחזור כל תאונה, ובתאונה זו מקום האימפקט יוביל אותנו להרשעת הנאשם - אם הוכח ברמה הנדרשת במשפט פלילי שההתנגשות אירעה בנתיב נסיעת רכב המנוח, או לזיכויו - אם הוכח ההפך או נותר ספק סביר שמונע קביעת ממצא חד משמעי בהקשר זה. עוד ציינתי כי הקביעות בהכרעת הדין ביחס למקום האימפקט תתבססנה על ניתוח הממצאים הפורנזיים מהשטח והסקת מסקנות מהראיות הפיזיות - מבלי לייחס משקל לעדויותיהם של הנאשם מחד גיסא והנוסע מרכב המנוח, מר ק, מאידך גיסא. הסבר לכך רשמתי בהכרעת הדין הראשונה והוא עדיין תקף ביחס להכרעת דין זו. בהקשר זה אציין, לאור הנחיות בית המשפט שלערוור בפסק דינו מיום 4.7.2017, כי הכרעת הדין הראשונה התייחסה לראיות הרלוונטיות בלבד ועדותו של נהג האוטובוס, מר דוד נפסו, אינה באה בגדר ראיות אלה. עד זה, שנסע בנתיב נסיעת רכב הנאשם והגיע מאחוריו (במרחק של 5 מכוניות לפחות), מסר במפורש כי הוא לא ראה את רגע ההתנגשות (פרוטוקול מיום 27.6.2016, עמ' 4, שורה 28) - והרי זוהי ליבת המחלוקת בין הצדדים. בנוסף, העד מסר בעדותו כי הבחין בשני כלי הרכב המעורבים נעים אחרי התאונה בנתיב נסיעת רכב המנוח בלבד וכי לא ראה תנועה חריגה בנתיב הנסיעה שלו. כך, אך כאשר מוסכם על שני הצדדים כי רכב הנאשם כן נמצא בשלב שלאחר ההתנגשות בנתיב הנסיעה המקורי שלו (כאשר רכבו חרץ את החריצים 4 ו-5) ולאחר מכן המשיך בתנועה קשתית לעבר נתיב נסיעת רכב המנוח ונעצר, ברור כי העד נפסו תפס בחושו את תנועת כלי הרכב המעורבים בתאונה רק בשלב מאוחר שאינו רלוונטי להכרעה בשאלה שבמחלוקת וכי לא ניתן לבסס על עדותו כל ממצא עובדתי ביחס למקום המדויק של ההתנגשות. כמו כן, ועל רקע הנחיות בית המשפט המחוזי בדבר הצורך במתן התייחסות בהכרעת הדין למקום השברים שהתפזרו בזירת התאונה, אציין כי הממצאים בעניין זה לא יימנו עם הראיות הפיזיות שעליהן תתבסס הכרעת הדין, משום שמקום השברים שהתפזרו לאחר התאונה יכול ללמד באופן כללי על מקום התאונה אך לא יועיל לצורך הקביעה החדה אם ההתנגשות אירעה בצדו האחד של קו ההפרדה הדק או בצד השני המרוחק מהראשון עשרות סנטימטרים בודדים בלבד [וראו ספר ההדרכה "חקירה ושיחזור תאונות דרכים" של מדור תאונות דרכים באגף התנועה של משטרת ישראל (מהדורת 2016), שם צוין במפורש כי "חלקים קטנים מתפזרים באופן רחב מאוד ולא סדיר, כך שהמקום בו הם נמצאים חסר משמעות" (סעיף 5.5, עמ' 69)].

זיכויו של הנאשם בהכרעת הדין הראשונה לא היה כרוך בקביעת ממצא עובדתי שלפיו התאונה התרחשה בנתיב הנסיעה של רכב הנאשם ושכביכול האחריות לתאונה מוטלת על המנוח. כל אשר נקבע בהסתמך על חוות דעתו של מומחה ההגנה הוא שקיים ספק סביר בדבר נכונות מסקנותיו של הבוחן, ומכאן התחייב זיכויו של הנאשם. חוות דעתו של הבוחן המייחסת לנאשם אחריות לגרימת התאונה מתבססת (כמפורט בהכרעת הדין הראשונה) על ההנחה כי החריץ מס' 1 הנמצא בנתיב נסיעת רכב המנוח (ראו 2/נ) הוא חריץ ההתנגשות ומקורו ברכב הנאשם. התברר כי ברגע ההתנגשות, קרס המתלה של הגלגל הקדמי-שמאלי של רכב הנאשם והשאיר את חריץ בכביש (ראו פרוטוקול הדיון מיום 27.6.2016, עמ' 15, שורות 13-16). סימני שפשוף נמצאו על חלק מתכתי זה שיצר את החריץ ותועדו על ידי הבוחן (ראו סעיף 9 לדוח הבוחן 21/ת, ותמונות מס' 12 ו-13 בלוח התצלומים 17/ת). מנקודה זו, בנתיב הנסיעה של רכב המנוח, קבע הבוחן את מסלול תנועת רכבו של הנאשם לאחר ההתנגשות דרך חריצים מס' 2, 4, 5, ו-6, עד לעצירתו הסופית. חריץ מס' 2 נוצר על ידי נחיתת רכב הנאשם על הכביש לאחר ההתנגשות, וחריצים מס' 4, 5 ו-6 מקורם בבורג של תיבת ההילוכים של רכב הנאשם (ראו סעיף 9 לדוח הבוחן 21/ת ותמונה מס' 7 ב-14/ת). הקושי בחוות דעת הבוחן היה נעוץ בעובדה שהחריץ מס' 3 (ראו 2/נ) שנרשם בסקיצה (12/ת) לא הועתק לתרשים תאונת הדרכים (20/ת), לא צולם על ידי הבוחן ולא נמדד רוחקו מהחריצים האחרים והסימנים האחרים שנמצאו על הכביש במקום התאונה, והבוחן כלל לא התמודד עם שאלת קיומו ושייכותו לתאונה. בעדותו בבית המשפט הסביר הבוחן כי מבחינתו

חריץ עלום היה ישן ואין לו כל קשר לתאונה. על רקע המחדל המתואר, בצירוף איבוד דיסק התמונות, באה חוות דעתו של מומחה ההגנה ותפסה לה אחיזה בהכרעת הדין הראשונה. נקבע כי דיסק הצילום האבוד עשוי היה לשפוך אור על חריץ מס' 3 ולגלות תמונה אשר פועלת לטובת הנאשם ותומכת בגרסתו שלפיה מקום ההתנגשות היה בנתיב נסיעת רכבו ולא בנתיב נסיעת רכב המנוח.

כך היה עד למציאת דיסק התמונות. אך משזה נמצא והוגש בהסכמה כראיה לבית המשפט, התברר כי חריץ מס' 3 - שעליו נסב המשפט בשלושת גלגליו - אינו קיים באמת ולמצער אינו חריץ התנגשות כלל וכלל. התבוננתי התבוננות מעמיקה בתמונה מספר 349 שאליה הפנתה ההגנה ולא מצאתי באזור חריץ מס' 4 כל חריץ אחר (חריץ מס' 3 כביכול) שיכול ללמד על מקום התנגשות עוצמתית בין שני כלי הרכב. אכן, מדובר בתמונה בעלת איכות גבוהה ורזולוציה גדולה מאוד המאפשרת תקריב שמבליט את כל הפרטים שבתמונה, ודווקא בשל כך ניתן לומר בוודאות כי קו ההגנה של הנאשם המסתמך על קיומו של חריץ מס' 3 אין מאחוריו אלא פלפול ריק (תרתי משמע). זאת ועוד. תמונה מספר 349 מפריכה את גרסת ההגנה בהיבט נוסף: מוסכם על הצדדים כי הגלגל קדמי-שמאלי התנתק מרכב הנאשם ברגע ההתנגשות וחלק של משולש תחתון חרץ את הכביש ברגע ההתנתקות. ברם עיון בתמונה הדיגיטלית מגלה כי גם חריץ זה אינו בנמצא בנתיב נסיעת רכב הנאשם, וכך קורס קו ההגנה של הנאשם ועמו התאוריה שהציג מומחה ההגנה בחוות דעתו (4/נ, עמ' 6) בקשר למסלול תנועת מכלול הגלגל אשר אומצה על ידי בית המשפט בהכרעת הדין הראשונה - נופלת.

הנה כי כן, משהתרפא הפגם העיקרי שבראיות התביעה - הוסר הספק שעל בסיסו זוכה הנאשם בדין ולעיקר חוות דעת הבוחן ניתן כעת מלוא התוקף. אודה כי ישנם עדיין "חללים" מסוימים בתמונה הכוללת המתקבלת שאכן אינה שלמה ואין בה מענה לכל שאלה ושאלה - ובמיוחד שאלות בקשר לכיוון הנזק וזווית ההתנגשות בין שני כלי הרכב המעורבים; דרך הגעת רכב המנוח למקומו הסופי מעל למעקה הבטיחות מבלי להשאיר חריצה בכביש; ומסלול תנועת מכלול הגלגל של רכב הנאשם. עם זאת, אני משוכנע כי אין בכך כדי ליצור ספק סביר בדבר אשמת הנאשם ואחריותו לגרימת התאונה. שאלות אלה המתייחסות למנגנון המדויק של התרחשות התאונה אינן צריכות הכרעה בענייננו. שכן, התביעה הוכיחה, ברמה הנדרשת במשפט פלילי, כי מקום האימפקט היה בנתיב נסיעת רכב המנוח - קרי: שהנאשם הוא זה שסטה מנתיב נסיעתו וגרם ברשלנותו למותו של המנוח - ודי בכך לצורך הרשעת הנאשם בעבירות המיוחסות לו.

התאוריה שההגנה הציגה לכל אורך המשפט אין לה עוד אחיזה בחומר הראיות, והכרעת הדין הראשונה שניתנה בתיק זה אינה יכולה לעמוד יותר. הראיות שהציגה התביעה, משתלבות האחת עם רעותה, והיא יוצרת תמונה חד משמעית בדבר מסלול תנועת רכבו של הנאשם החל מרגע ההתנגשות (חריצים 1 ו-2), עובר בתנועתו הקשתית בעקבות התנתקות הגלגל הקדמי-שמאלי של הרכב (חריצים 4 ו-5), וכלה בעצירתו במקומו הסופי (בעקבות חריץ מס' 6). בנוסף, סימני השפשוף שנמצאו על החלקים המתכתיים ברכב הנאשם שהשאירו את החריצה בכביש (משולש תחתון ובורג תיבת ההילוכים), והעדר קיום מציאותי של חריץ המחלוקת מס' 3, מאפשרים לנו לקבוע בוודאות את הקשר "המפליל" בין החריצים שנמצאו בפועל בזירת התאונה לבין רכב הנאשם.

הספקות שמעלה ההגנה אין בהם היום כל ממש לאחר גילוי התמונות הדיגיטליות שהסירו את הספק הסביר שהתעורר בגלגול הראשון בדבר אשמתו של הנאשם - ספק סביר שהיתה לו קודם אחיזה מעשית במציאות כפי שהשתקפה על רקע מחדלי החקירה בתיק. אך ספק סביר זה הפך כעת לספק בעלמא - ספקולציה חסרת עיגון בחומר הראיות ובהיגיון שאינה יכולה להצדיק את זיכויו של הנאשם בשנית.

לסיום אציין כי רשלנותו של הנאשם ממוקמת ברף הגבוה החמור משום שלא קיים את הכלל הבסיסי ביותר החל על תנועת כלי רכב בכיוונים מנוגדים בכביש - הוא "כלל הדרך". בענייננו, הנאשם אשר הפר את כלל הדרך, לא מסר כל הסבר לסטיית רכבו לנתיב הנגדי וההנחה היא כי זו היתה התרשלנות חמורה מצדו אשר גרמה לרכבו לסטות באופן פתאומי למסלול תנועת רכב המנוח. ככל הנראה, תשומת לבו של הנאשם היתה נתונה לעניין אחר, והוא לא נקט אמצעי זהירות פשוטים אשר ביגיעה אפסית ניתן היה לנקוט בהם על מנת להתמיד בנסיעה בקו ישר ולמנוע פגיעה במנוח שנסע לתומו בנתיב הנסיעה המיועד לרכבו.

לאור כל האמור, אני מרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ניתנה היום, כ"א תמוז תשע"ח, 04 יולי 2018, במעמד הנאשם ובאת כוחו, עו"ד ג'יהאן עבדאלחק-חמדאן, ובאת כוח המאשימה גב' דניאלה איתן (מתמחה).